

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ**

Кафедра адміністративно-правових дисциплін та публічного управління

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС ТА БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА**

Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	другий (заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ
протокол від 30.08.2024 № 17

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
протокол від 16.08.2024 № 12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Публічне управління та адміністрування»

Наталія СИДОРЕНКО

_____ (підпис)

Розглянуто на засіданні кафедри управління та адміністрування протокол від 04.06.2024 № 19, протокол від 22.08.2024 № 22, на засіданні кафедри адміністративно-правових дисциплін та публічного управління Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти протокол від 02.09.2024 № 1.

Бюджетний процес та бюджетна політика. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2024. 15 с.

РОЗРОБНИК:

1. Професор кафедри управління та адміністрування Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор наук з державного управління, доцент Трещов Мирослав Миколайович.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор наук з державного управління, професор Крушельницька Таїсія Анатоліївна.

2. Доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», кандидат наук з державного управління, доцент Матвеева Ольга Юріївна.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС		4
Загальна кількість годин		120
Рік підготовки		2
Семестр		3
Лекції		6
Семінарські		4
Практичні		4
Самостійна робота		106
Індивідуальні завдання (курсова робота)		
Підсумковий семестровий контроль		екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Бюджетний процес та бюджетна політика» є формування цілісного уявлення про бюджетну політику національного, регіонального та місцевого рівнів, бюджетні інститути та процеси, що визначають її специфіку; сучасні практики електронної демократії; вміння аналізу, розробки та реалізації бюджетної політики, вироблення аналітичних рекомендацій для прийняття політичних і управлінських рішень, діагностики та аналізу соціально-гуманітарної складової розвитку суспільства.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК7 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК2 – Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК7 – Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК8 – Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК11 – Здатність до державно-громадського партнерства в процесах вироблення, реалізації та оцінювання публічної політики в площині перетину сфер управління, економіки, публічної діяльності.

Пререквізити: «Публічна політика. Право в публічному управлінні», «Публічна служба».

Постреквізити: «Проблеми та перспективи розвитку місцевого самоврядування в Україні».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН1 – Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

ПРН2 – Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН6 – Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

ПРН12 – Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ПРИЗНАЧЕННЯ І РОЛЬ БЮДЖЕТУ В УКРАЇНІ

Сутність категорії «бюджет». Понятійно-категоріальний апарат з питань бюджету. Теорії та концепції бюджетної політики. Розвиток політичної думки у світовому контексті. Етапи розвитку бюджетної системи в Україні. Взаємозв'язок бюджетної політики та управління. Публічне узгодження інтересів держави і суспільства. Реалізація політики. Поняття «інституту» в бюджетній політиці. Політичні інститути як складові політичної системи та їх

вплив на бюджет. Держава як політичний інститут. Інституціональне бюджетне забезпечення.

ТЕМА 2. БЮДЖЕТНИЙ УСТРІЙ І ПОБУДОВА БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Бюджетна діяльність. Суспільно-політична взаємодія суб'єктів політичного процесу та бюджетної системи. Форми політичної діяльності. Політична участь. Класифікація політичної участі. Цілі та засоби публічно-управлінської діяльності. Бюджетна система як система управління публічними справами. Структура бюджетної політичної системи. Суб'єктно-об'єктні відносини. Типи бюджетних систем. Децентралізація державної влади та її вплив на бюджет. Легальне лобювання групових інтересів.

ТЕМА 3. СИСТЕМА ДОХОДІВ ТА ЇЇ ФОРМУВАННЯ

Сутність та характеристика доходів бюджету. Склад і структура доходів державного бюджету України та місцевих бюджетів. Планування доходів бюджету. Податкові та митні надходження. Податок на прибуток. Податок на додану вартість. Екологічний податок і платежі за ресурси. Податок на доходи фізичних осіб, плата за землю та інші загальнодержавні податки і збори в Україні. Місцеві податки та збори.

ТЕМА 4. СИСТЕМА ВИДАТКІВ ТА ЇЇ ФОРМУВАННЯ

Видатки бюджету: економічна сутність та напрями. Склад і структура видатків державного бюджету України та місцевих бюджетів. Видатки на економічну діяльність і форми їх фінансування. Специфіка фінансування економічної діяльності держави. Характеристика видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення. Пенсійне забезпечення як основна форма соціального захисту. Видатки на освіту. Видатки на охорону здоров'я. Видатки на розвиток науки. Видатки на утримання закладів культури та мистецтва.

ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТОМ: ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Організаційно-функціональна (виконавча) процедура. Планувальна, прогнозна (орієнтовна) процедура. Мотивуюча процедура (заохочення, стримування). Контрольно-коректувальна процедура. Гендерно орієнтоване бюджетування.

ТЕМА 6. УПРАВЛІННЯ ФІСКАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ

Бюджетно-фіскальні ризики: визначення і класифікація. Фактори виникнення фіскальних ризиків. Оцінювання величини бюджетно-фіскальних ризиків. Управління бюджетно-фіскальними ризиками: етапи, методи та інструменти.

ТЕМА 7. ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

Децентралізації влади в Україні. Фінансова децентралізація: визначення та принципи. Бюджетний федералізм як найвища форма децентралізації: визначення, моделі та фактори розвитку. Перспективи запровадження бюджетного федералізму в унітарних державах.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1	1. Сутність державних фінансів. 2. Сутність і роль бюджету. 3. Загальна характеристика складових управління бюджетом. 4. Бюджет як економічна та юридична категорія.	2
Тема № 2	1. Бюджетна діяльність. 2. Суспільно-політична взаємодія суб'єктів політичного процесу та бюджетної системи. 3. Форми політичної діяльності. 4. Політична участь в бюджетному процесі, її класифікація. 5. Цілі та засоби публічно-управлінської діяльності щодо формування бюджету. 6. Бюджетна система як система управління публічними справами. 7. Структура бюджетної політичної системи.	2
Тема № 7	1. Децентралізації влади в Україні. 2. Фінансова децентралізація: визначення та принципи. 3. Бюджетний федералізм: визначення, моделі та фактори розвитку.	2

Теми семінарських і практичних занять

Назва теми семінарського або практичного заняття	Кількість годин
Тема № 3. Система доходів та її формування.	2
Тема № 4. Система видатків та її формування.	2
Тема № 5. Управління бюджетом: технологічні аспекти.	2
Тема № 6. Управління фіскальними ризиками	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми семінарського або практичного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Сутність, призначення і роль бюджету в Україні.	16
Тема № 2. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи в Україні.	16
Тема № 7. Фінансова децентралізація.	16

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Сутність категорії «бюджетна політика».
2. Понятійно-категоріальний апарат з питань бюджету.
3. Теорії та концепції бюджетної політики.
4. Зарубіжний досвід формування бюджетної політики.
5. Етапи розвитку бюджетної системи в Україні.
6. Взаємозв'язок бюджетної політики та управління.
7. Склад бюджетного законодавства.
8. Бюджетний устрій та бюджетна система України.
9. Принципи бюджетного устрою.
10. Бюджетна децентралізація.
11. Бюджет – основний фінансовий план держави.
12. Бюджет як інструмент реалізації соціально-економічних програм.
13. Бюджетний дефіцит, його причини і наслідки, методи управління.
14. Бюджетний процес.
15. Нормативно-правове забезпечення бюджетного процесу в Україні.
16. Реалізація бюджетної політики.
17. Гендерно орієнтоване бюджетування.
18. Бюджетна резолюція.
19. Доходи державного бюджету.
20. Податок на прибуток.
21. Податок на додану вартість.
22. Митні платежі.
23. Екологічний податок.
24. Доходи місцевих бюджетів.
25. Податок на доходи фізичних осіб.
26. Плата за землю.
27. Місцеві податки та збори.
28. Видатки державного бюджету.
29. Видатки місцевих бюджетів.
30. Специфіка фінансування економічної діяльності держави.
31. Видатки на соціальний захист і соціальне забезпечення.
32. Пенсійне забезпечення як основна форма соціального захисту.
33. Видатки на освіту.
35. Видатки на охорону здоров'я.
36. Видатки на розвиток науки.
37. Видатки на утримання закладів культури та мистецтва.
38. Організаційно-функціональна (виконавча) процедура управління бюджетом.

39. Планувальна, прогнозна (орієнтовна) процедура управління бюджетом.

40. Мотивуюча процедура управління бюджетом (заохочення, стримування).

41. Контрольно-коректувальна процедура управління бюджетом.

42. Бюджетно-фіскальні ризики: визначення і класифікація.

43. Оцінювання величини фіскальних ризиків.

44. Управління фіскальними ризиками: етапи, методи та інструменти.

45. Ресурсне забезпечення місцевих бюджетів.

46. Бюджетний федералізм: визначення, моделі та фактори розвитку.

47. Сучасні фінансові інструменти розвитку територіальних громад.

48. Державний фонд регіонального розвитку.

49. Розширення функцій органів місцевого самоврядування щодо ресурсного забезпечення місцевих бюджетів в умовах децентралізації влади в Україні.

50. Створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення виконання органами місцевого самоврядування власних і делегованих повноважень.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти (денна та заочна форми навчання)

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
	обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними вадами. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
3	Достатній рівень компетентностей. Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань, передбачених планом заняття, виконані, деякі види завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни й поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

Для навчальної дисципліни «Бюджетний процес та бюджетна політика» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: стандартизовані тести, наскрізні/командні проєкти, аналітичні звіти, реферати, есе, розрахункові/розрахунково-графічні роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання самостійної / індивідуальної роботи (денна форма навчання)

Загальна оцінка за самостійну роботу складається із кількості правильних відповідей, наданих на тестові завдання чи за запитання в усному (письмовому) опитуванні. Тестування містить 10 запитань для денної форми навчання (1 правильна відповідь = 1 бал).

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
9 – 10	Індивідуальне завдання виконане у повному обсязі, питання розкриті ґрунтовно з використанням не тільки обов'язкової, а й додаткової літератури
7 – 8	Індивідуальне завдання виконане у повному обсязі, однак допущені деякі неточності. Обов'язкова література опрацьована не в повному обсязі

4 – 7	Індивідуальне завдання виконане не у повному обсязі, допущені змістові помилки. Обсяг обов'язкової літератури використаний частково
1 – 3	Індивідуальне завдання виконане не у повному обсязі, сформульовані негрунтовні висновки, допущені змістові помилки, що вплинули на загальне розуміння проблеми. Обов'язкова література не опрацьована
0	Індивідуальне завдання не виконане.

Загальна оцінка за індивідуальну роботу (за одне з перелічених завдань: підготовка рефератів, есе, виконання розрахункових, графічних робіт, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо) складається із цілісності, систематичності, логічної послідовності викладу матеріалу (2 бали), повноти розкриття питання (2 бали), уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки (2 бали), уміння опрацьовувати сучасні наукові інформаційні джерела (2 бали), правильності оформлення роботи (2 бали).

За додаткову індивідуальну роботу, яка сприяє поглибленому вивченню навчальної дисципліни нараховувати заохочувальні бали (підготовка конкурсної роботи, публікація статті, тез доповідей на конференціях, круглих столах, наукових семінарах, участь в олімпіадах, вікторинах тощо; творчі та спортивні здобутки). При нарахуванні заохочувальних балів загальна сума балів за індивідуальну роботу не повинна перевищувати максимально допустиму.

Оцінювання компетентності здобувача вищої освіти під час підсумкового контролю здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне питання. Виставляючи рівень компетентності, науково-педагогічний працівник має його обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (залік/екзамен)

1. Виконання теоретичної частини завдання – max 25 балів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
21 – 25	Теоретичне питання розкрито повно та ґрунтовно, з використанням не тільки обов'язкової, а й додаткової літератури
16 – 20	Теоретичне питання в цілому розкрито, однак допущені деякі неточності. Обов'язкова література опрацьована не в повному обсязі
10 – 14	Сутність питання визначено правильно, але розкрито неповністю, допущені деякі помилки. Обсяг обов'язкової літератури використаний частково
7 – 9	Сутність питання визначено правильно, але розкрито частково, допущені суттєві помилки в термінології, без впливу на загальне розуміння питання. Опрацьовано лише 2 – 3 джерела обов'язкової літератури
3 – 6	Сутність питання розкрито недостатньо, поверхово, не розкрито більшість його окремих положень, допущені грубі помилки, що вплинули на загальне розуміння проблеми. Обов'язкова література не опрацьована
0 – 2	Сутність питання не розкрито взагалі. Поверхово розкрито лише окремі положення питання. Допущені суттєві помилки, що значно вплинуло на

загальне розуміння проблеми

2. Виконання практичної частини завдання – max 25 балів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
21 – 25	Практичне питання вирішено повністю. Зроблено достатньо повний
16– 20	Практичне питання в цілому розкрито, однак допущені деякі неточності. Поверхово зроблений висновок
10 – 14	Практичне питання вирішено правильно, але розкрито неповністю. Допущені незначні помилки. Висновок зроблений частково
5 – 9	Практичне питання вирішено правильно, але розкрито частково, допущені суттєві помилки в термінології, без впливу на загальне розуміння питання. Висновок не сформульовано
1 – 4	Практичне питання розкрито недостатньо, поверхово, не визначено більшість його окремих положень, допущені грубі помилки, що вплинули на загальне розуміння проблеми. Висновок не зроблено
0	Практичне питання не розв'язане

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не	Не задовільно	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної;

			при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34		F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Для успішного освоєння дисципліни слухачами необхідна наявність ноутбука, проектора, доступ до мережі Інтернет, фліпчарт, кольорові фломастери.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

- акти міжнародного права:
 1. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 15.10.1985. URL : <https://cutt.ly/afxYwNn> (дата звернення: 01.07.2024).
- закони:
 1. Бюджетний Кодекс України від 8 лип. 2010 р. № 2456-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 01.07.2024).
 2. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://cutt.ly/3fQqGJG> (дата звернення: 01.07.2024).
 3. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.07.2024).
 4. Про адміністративні послуги : Закон України від від 6 вер. 2012 р. № 5203-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (дата звернення: 01.07.2024).
 5. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 лип. 2010 р. № 2404-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення: 01.07.2024).
 6. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 01.07.2024).
 7. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157> (дата звернення: 01.07.2024).

8. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 01.07.2024).

9. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/156> (дата звернення: 01.07.2024).

10. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вер. 1991 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 01.07.2024).

11. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 лип. 2002 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 01.07.2024).

12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. URL : <https://cutt.ly/ufQqDlb> (дата звернення: 01.07.2024).

13. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України від 16 вер. 2014 р. № 1678-VII. URL : <https://cutt.ly/CfxT13N> (дата звернення: 01.07.2024).

14. Про Рахункову палату України: Закон України від 7 лип. 2015 р. № 576-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 01.07.2024).

15. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 чер. 2001 р. № 2493-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> (дата звернення: 01.07.2024).

16. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17 чер. 2014 р. № 1508-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18> (дата звернення: 01.07.2024).

- підзаконні акти:

1. Деякі питання реформування державного управління України : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 чер. 2016 р. № 474-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80> (дата звернення: 01.07.2024).

2. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 лют. 2006 р. № 90-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npras/29277890> (дата звернення: 01.07.2024).

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 сер. 2020 р. URL : <https://cutt.ly/NfxTV6j> (дата звернення: 01.07.2024).

4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів надання адміністративних послуг: наказ Мінекономіки від 12 лип. 2007 р. № 219. URL : <https://cutt.ly/6aIDrnH> (дата звернення: 01.07.2024).

5. Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 трав. 2015 р. № 378. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2015-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2024).

6. Про затвердження Порядку розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на вкладних (депозитних) рахунках у банках : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січ. 2011 р. № 6. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2011-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2024).

7. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : указ Президента України від 30 вер. 2019 року №722/2019. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 01.07.2024).

Підручники:

1. Бюджетна система: підручник / В.Г.Дем'янишин, О.П.Кириленко, З.М.Лободіна [та ін.] ; за ред. В.Г.Дем'янишина, О.П.Кириленко, З.М.Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Бюджетне прогнозування: метод. рек. для проведення тренінгів з дисципліни «Публічні фінанси» / уклад. Трещов М.М., Мунько А.Ю. Дніпро: ДДУВС, 2022. 64 с.

2. Бюджетний процес та бюджетна політика : методичні рекомендації для підготовки до семінарських і практичних занять (для здобувачів другого рівня вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування») / уклад. Трещов М.М. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 44 с.

3. Сучасні інструменти розвитку громад : навч. посіб. / М.М. Трещов, А.Ю. Мунько. Дніпро : ДДУВС, 2023. 260 с.

4. Управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади : навч. посіб. / С.О.Шевченко, М.М.Трещов, А.Ю.Мунько. – Дніпро : ДДУВС, 2022. – 392 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія / Інна Олександрівна Луніна ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». К., 2020. 440 с

2. Мунько А.Ю. Децентралізація та стандартизація системи публічних послуг (на прикладі сфери охорони здоров'я). Державне управління: удосконалення та розвиток. Дніпро: ДДАЕУ, 2020. № 8. URL : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1714>.

3. Мунько А.Ю. Процедура дефолту органу місцевого самоврядування: досвід для України. Ефективність державного управління. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. Вип. 1. С. 173 – 183.

4. Трещов М.М. Концептуальні засади стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів : монографія / М.М. Трещов. Дніпро, ДРІДУ НАДУ : Моноліт, 2018. – 308 с.

5. Трещов М.М. Макроекономічні ризики бюджетної політики України в умовах кризи. Вісник післядипломної освіти. Серія «соціальні та поведінкові науки». Київ: УМО НАПНУ, 2021. Вип. 16 (45). С. 253 – 266.

6. Трещов М.М. Соціально-економічний стан воюючої країни у зв'язку з євроінтеграційним поступом: оцінка та антикризові заходи держави. Публічне

управління та митне адміністрування. 2022. Спецвипуск, присвячений євроінтеграційній тематиці. С. 129 – 135.

7. Трещов М.М. Удосконалення оперативного управління місцевими бюджетами в умовах децентралізації влади в Україні. Публічне управління та митне адміністрування. Дніпро: Гельветика, 2021. Вип. 1 (28). С. 83 – 87

8. Трещов М.М. Фінансове забезпечення відновлення та реконструкції України у повоєнний період. Науковий вісник: Державне управління. 2023. № 2 (14). С. 19 – 40.

9. Трещов М.М., Наумик А.С. Цифровізація воюючої держави: необхідність та переваги. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. № 9. URL : <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-9-02-10>.

10. Трещов М.М., Хохба О.Т. Удосконалення методології смартизації управління розвитком територій. *Науковий вісник: державне управління*. Київ: ТОВ «Про формат». 2023. № 1 (13). С. 178 – 194.

11. Latynin M., Pastukh K, Tarasenko D., Shevchenko S., Munko A. Public administration in the economic sphere of Ukraine: strategic approach (2021). *Studies of applied economics*, Vol.39, №5.

12. Treschov M. World experience of local finances management. *Visegrad Journal on Human Rights*. Bratislava : Pan-European University Faculty of Law, 2018. Vol. 2, Nr. 1. P. 157 – 161.

13. Treshchov M., Munko A. Reshoring as a way of industrial breakthrough of Ukraine for sustainable development. *Sustainable development of territories: challenges and opportunities: monograph / Bobrovska O. Yu., Krushelnytska T. A, Prokopenko L. L. [etc.]; ed. by O. Yu. Bobrovska. – Published by International Center for Research, Education and Training. MTÜ. Tallinn, Estonia, 2021. С. 97 – 106.*

Інтернет-ресурси:

1. Президент України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>.
5. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <https://www.mtu.gov.ua>.
6. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>.
7. Державна рахункова палата України. URL: <https://rp.gov.ua>.
8. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Децентралізація влади в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua>.

**Завідувач кафедри
адміністративно-правових дисциплін
та публічного управління**

Ірина ДЗІЮБА

